662/02

Den 30. december 2002 blev i sag nr. 58.560:

xxxxx xxxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Enken efter nu afdøde forsikringstager, der havde gruppelivsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager over selskabets afvisning af at udbetale en forsikringssum.

Klageren har i skrivelse af 25/5 2002 til nævnet indgået redegjort for sagen. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

"Formålet med min klage er, at få belyst forskellige uklare udsagn fra Topdanmark i forbindelse med afslaget på udbetaling af en kunde gruppelivsforsikring, tegnet af min afdøde mand K.E.H. cpr. ... 44 ... i 1993. Jeg kontaktede umiddelbart efter afslaget telefonisk en jurist fra Topdanmark, som meddelte mig, at sagen aldrig ville blive forældet.

...

Man skal have mulighed for – også efter sin død – at dokumentere, hvilken kontrakt man har indgået. Det kan gøres ved, at forsikringstager ved lov skal have udleveret en genpart af alle spørgsmål og svar, der skriftligt forbinder forsikringsselskab og forsikringstager i den aktuelle sag. Det må herefter være op til forsikringstager selv, hvad han/hun vil stille op med dokumentet, for på den måde have 'tavshedspligten' i egen hånd.

...

Som det fremgår af vedlagte bilag ... har jeg, gennem advokat K.S., forsøgt at få sagen nærmere belyst – den blev aldrig afsluttet. Jeg kendte ikke til jeres eksistens.

...

Beretter herefter handlingsforløbet i den rækkefølge tingene sker for mig

Min mand og jeg sad i samme lokale og udfyldte hver vores formular, da vi tegnede forsikring hos Topdanmark gruppeliv a/s. Eet af spørgsmålene lød: 'Tager De medicin?' ... Der var en dame til stede i lokalet, og K. [afdøde] spurgte, om det kun var nuværende brug af medicin, man skulle oplyse. Der blev svaret, at man skulle svare i skemaet nøjagtig, som der blev spurgt. Derfor svarede han, som sandt var: 'NEJ' Det andet spørgsmål jeg kan huske lød: 'Har De indenfor DET seneste år været indlagt?'. K. svarede, at han havde været indlagt med en brækket arm på Esbjerg Centralsygehus. I alt blev der stillet 4-5 spørgsmål. Kan desværre kun huske de to foranstående, da det efterfølgende var dem K. og jeg diskuterede. Der blev IKKE spurgt, om man havde et misbrug, og efter min bedste, overbevisning heller ikke om man havde lidt af en alvorlig sygdom tre år tilbage.

...

Topdanmark meddelte mig, at hvis de havde vidst, hvad de ved nu, ville de aldrig have forsikret min mand. Det har jeg fuld forståelse for ! og hvis JEG havde vidst, hvad jeg ved nu, havde også jeg handlet anderledes. Jeg fik besked på, at jeg kunne få svaret hos vores læge B.L. Jeg fik forevist svarene - spørgsmålene VAR SLETTET, de kunne for den sags skyld have lydt på hvad som helst! Jeg nævnte min uforståenhed for B.L., som svarede, at alle spørgsmål i forskellige gruppeliv var enslydende.

Da jeg syntes sagen forekom lidt 'ulden', forelagde jeg den for advokat K.S. Den blev aldrig afsluttet.

Når selv en advokat giver op, hvad stiller man så op som uvidende lægmand?? Som det fremgår af korrespondancen med Topdanmark, strandede også han, da han bad om spørgsmålenes udformning ...

En god bekendt af mig fortalte februar d.å. om Ankenævn for Forsikring ... efter et par henvendelser til læge B.L. ... fik jeg fremsendt kopier af en korrespondance, som jeg ikke tidligere har været bekendt med ... Den foruroliger mig på den måde, at jeg

føler mig groft manipuleret - og bekræfter min formodning om, at noget er rivende galt!!! Hvis jeg fra første færd, havde fået indsigt i denne korrespondance, havde jeg under ingen omstændigheder følt mig så magtesløs. Topdanmark gruppeliv a/s har foretaget en kommunikation på helt EGNE præmisser, ganske anderledes end dem, der var givet for mig.

Især finder jeg det betænkeligt, at svarene på spørgeskemaet ... ikke stemmer overens med dem, jeg fik forevist i B.L.'s konsultation i forbindelse med min mands død. De oprindelige svar, var skrevet med K.'s håndskrift, og lød på ja eller nej (stavet j -a eller n-e-j), bortset fra DET ENE mere uddybende svar, der omhandlede den brækkede arm. Der var ikke dele af spørgsmålene med på kopien, og heller ikke små ruder til afkrydsning af svar. DET ER IKKE EN KOPI AF DEN ORIGINALE FORMULAR.

...

Vi var begge ved vores fulde fem, og fuldt ud i stand til både at regne og skrive. Yderligere påfaldende er det ved nærmere granskning, at skriften skemaet er udfyldt med, til forveksling ligner V.K.'s [ansat i selskabet] (SE bilag ... som B.L. af ukendte årsager sendte sammen med den øvrige korrespondance).

... Der var ikke tale om 'Dobb' (jeg formoder det betyder dobbelt) men om en ydelse der var faldende i forhold til alder.

...

Jeg studser endvidere over Topdanmarks læge K.J.'s udsagn om, at der ved tegning af forsikringen har været et spørgsmål om 'alvorlig sygdom indenfor de sidste 3 år' ... Spørgsmålet desangående lød som nævnt: 'Har De indenfor det seneste år været indlagt?'

...

'Set i bagklogskabens ulideligt klare lys' har jeg fuld forståelse for, at Topdanmark gruppeliv a/s ikke ville have forsikret min afdøde mand, hvis de havde kendt hans forhistorie, men så burde de have stillet mere relevante spørgsmål.

...

Jeg håber denne skrivelse kan komme andre til gode, og at man fra forbrugerrådet kan indse, hvor vigtigt det er, at forsikringstager får en genpart af såvel spørgsmål

som svar ved indgåelse af en forsikring, der skulle være en tryghed for de efterladte. Al den stund der eksisterer en tavshedspligt, som rent etisk er et fint begreb, ville det være mest moralsk forsvarligt, om det var afdøde selv, der bestemte hvorvidt den skulle håndhæves efter død."

Selskabet har hertil i skrivelse af 24/6 2002 til nævnet anført:

"Tvist:

E.M.H. [klageren] ønsker sin afdøde mands gruppelivsforsikring udbetalt i anledning af hans død. Topdanmark har afvist udbetaling, idet forsikrede afgav urigtige helbredsoplysninger på tegningstidspunktet. Vi påberåber os i øvrigt, at sagen er forældet i henhold til Forsikringsaftalelovens § 29

...

Sagsfremstilling:

Forsikringen er tegnet pr. 1.11.1993 på baggrund af bestillingskuponen, der er vedlagt ...

Den 23.6.1995 afgår forsikrede ved døden som følge af selvmord. Vi indhenter i den forbindelse journaloplysninger fra forsikredes egen læge, B.L. ...

Ved sammenligning af de indhentede journaloplysninger med de helbredsoplysninger, der blev afgivet på tegningstidspunktet, kan vi konstatere, at K.E.H. har udeladt oplysning om behandling for alkoholmisbrug samt indlæggelse på psykiatrisk afdeling på Amtssygehuset i Esbjerg.

Vi oplyser E.M.H. i brev af den 19.9.1995, at hvis vi havde fået kendskab til de faktiske helbredsoplysninger på tegningstidspunktet, så kunne vi ikke have tilbudt K.E.H. en gruppelivsforsikring. ... Forsikringen er herefter bortfaldet jf. Forsikringsaftalelovens § 6 stk. 1.

E.M.H. har fremført en række udsagn i sin klage til Ankenævnet. Vi vil hermed fremføre vore bemærkninger til de enkelte punkter.

Ad. Udsagn fra en jurist i Topdanmark om, at sagen aldrig vil blive forældet

Vi står uforstående overfor dette udsagn, idet krav i henhold til forsikringsaftalen bliver forældet enten i henhold til de generelle regler herom i Forsikringsaftalelovens § 29 eller i henhold til de konkrete forsikringsbetingelser, hvis reglerne i Forsikringsaftaleloven skulle være fraveget. Topdanmarks jurister er naturligvis vidende om dette forhold.

Det fremgår i øvrigt ikke af det fyldige telefonreferat fra den 8.3.2002, at der er blevet drøftet forældelse med klagerens nevø. ...

Ad. Udlevering af kopi af bestillingskupon

Kunden (den efterladte) kan til enhver tid få udleveret kopi af sin bestillingskupon ved at rette henvendelse til os.

Ad. Manglende information om Ankenævnet

I 1995 var det ikke fast praksis at henvise til Ankenævnet for Forsikring, når man foretog en afgørelse, der gik kunden imod, men det indgik generelt i forsikringsbetingelser og lignende materialer, at der var mulighed for at klage til Ankenævnet.

Ad. Spørgsmål på bestillingskuponen omkring evt. indlæggelser og oplysning om alvorlig sygdom

E.M.H. anfører, at der alene blev spurgt til indlæggelser indenfor det seneste år, samt at der slet ikke blev spurgt om man led af en alvorlig sygdom. Vi står uforstående overfor disse udsagn, idet bestillingskuponens spørgsmål 5 lyder: 'Har De inden for de sidste tre år været undersøgt/behandlet af læge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler, fået foretaget laboratorieundersøgelser eller været indlagt/undersøgt på sygehus, ambulatorium e.l.?' Spørgsmål 4 lyder: 'Har De inden for de sidste 3 år lidt af nogen alvorlig sygdom?'

Ad. Spørgsmål på bestillingskupon var slettet

Den eneste grund til at man ikke kan se hele spørgsmålet på bestillingskuponen er, at der er tale om bestilling af 2 gruppelivsforsikringer på samme kupon. Udlevering af afgivne helbredsoplysninger - selv til forsikredes egen læge - er omfattet af stor for-

sigtighed, idet E.M.H.'s egne helbredsoplysninger også ville været videregivet, hvis hele blanketten var fremsendt uden tildækning. Var vi blevet oplyst om, at dette var et problem for E.M.H., kunne vi have vedlagt en ikke-udfyldt brochure, således at spørgsmålene kunne læses eller med E.M.H.'s tilladelse have sendt kopi af hele kuponen - indeholdende såvel oplysninger om afdødes som klagerens eget helbred.

Ad. Topdanmark har foretaget kommunikation på helt egne præmisser

Når en forsikringsbegivenhed indtræffer - her K.E.H.'s selvmord så er det en naturlig del af sagsbehandlingen at undersøge de oplysninger, der fremkommer på dødsattesten. Især når det heraf fremgår, at afdøde led af depression - en oplysning, som Topdanmark ikke havde kendskab til.

Før udbetaling af gruppelivssummen, indhenter Topdanmarks lægekonsulent yderligere oplysninger fra forsikredes egen læge for at konstatere, om denne depression er opstået før tegningstidspunktet. Dette har E.M.H. givet sin tilladelse til i en erklæring af den 31.7.1995. ...

Ifølge antagelsesreglerne for gruppelivsforsikring i Topdanmark, er det sådan, at såfremt K.E.H. havde oplyst om sin depression, sin behandling for alkoholmisbrug i årene 1991 til 1993 samt sin indlæggelse med kulilteforgiftning, så havde vi ikke haft mulighed for at antage forsikringen på grund af forsikringssøgendes helbredsforhold.

K.H. [afdøde] nævner alene en brækket arm og derfor antager Topdanmark forsikringen, da vi er uvidende om de øvrige forhold.

Vi har i den forløbne periode, hvor sagsbehandlingen har pågået ikke fundet anledning til at sende E.M.H. kopi af vores korrespondance med henholdsvis afdødes egen læge og E.M.H.'s advokat, K.S. Sidstnævnte fordi han var antaget af E.M.H. og derfor som led i sit klientforhold må antages at have holdt sin klient underrettet om sagsforløbet. De indhentede lægeoplysninger om afdøde kan vi ikke udlevere direkte til E.M.H., men skal indhentes via lægen som det efterfølgende er sket.

Har E.M.H. ikke set de lægelige oplysninger fra før tegningstidspunktet før nu i 2002, beror det ikke på vore forhold, idet oplysningerne allerede i 1995 blev givet til forsikredes egen læge med henblik på aktindsigt til E.M.H. Se klagers bilag 5 og 9.

Ad. Kopi af bestillingskupon fremlagt af lægen, B.L.

...

Topdanmark har ikke nægtet advokat S. aktindsigt, men blot i første omgang henvist ham til afdødes læge. ...

Ad. Skriften på bestillingskupon skulle ligne en af Topdanmarks medarbejderes

Det eneste, der er anført på begæringen efter tegningstidspunktet, er ordet 'DOBB'- det er skrevet (med rødt) af den sagsbehandler, der behandlede sagen i sin tid og betyder blot, at man ved indkodning af forsikringen skulle være opmærksom på, at der var tale om den dobbelte gruppelivssum - nemlig kr. 608.000 i modsætning til den enkelte dækning, der var på kr. 304.000. Vi har således ikke fundet grundlag for at konstatere, at Topdanmarks medarbejdere i øvrigt skulle have tilføjet noget på bestillingskuponen. Det forholder sig - efter vores opfattelse - ikke som påstået.

Ad. E.M.H.'s bemærkning om, at K.(H.) ville have besvaret samtlige spørgsmål punktligt, kan vi alene konstatere, at der er udeladt en række oplysninger, der var af afgørende betydning for Topdanmarks vurdering af den risiko, vi skal påtage os, når der tegnes en forsikring. At forsikrede har afgivet urigtige oplysninger på tegningstidspunktet, kan gøres gældende uanset motiverne herfor, så længe betingelserne i Forsikringsaftalelovens § 6 er opfyldt.

Ad. Spørgsmålet om oplysning om alvorlig sygdom

Se venligst vores besvarelse ovenfor - på bestillingskuponen, spørgsmål 4, står der inden for de sidste 3 år."

I skrivelse af 11/6 2002 fra forsikringstagerens enke til nævnet fremgår:

"Kort efter afslaget fra Topdanmark Gruppeliv, havde jeg brug for juridisk bistand. Da Jeg havde en forsikring hos Topdanmark med indbygget mulighed for advokathjælp, kontaktede jeg selskabet for at tale med en jurist. Han fortalte, at man ydede advo-

kathjælp i det omfang, at der var overvejende sandsynlighed for, at man vandt en sag. Jeg erklærer på tro og love at denne jurist på forespørgsel svarede, at sagen aldrig ville blive forældet.

...

P.S.P. [ansat i selskabet] skriver at der har lydt et spørgsmål: 'Har De indenfor de sidste tre år været undersøgt/behandlet af læge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler, fået foretaget laboratorieundersøgelser eller været indlagt/undersøgt på sygehus, ambulatorium e.l.?'

Hvis det havde været sandt, at dette, i øvrigt relevante, spørgsmål var blevet stillet, **Havde der ikke været grundlag for denne klage.**

...

P.S. P. skriver endvidere: 'vi har således ikke fundet grundlag for at konstatere, at Topdanmarks medarbejdere i øvrigt skulle have tilføjet noget på bestillingskuponen'

Håber at jeg, i min klage tydeligt nok, har forklaret at det ikke kun er ordet 'dobb.' Jeg hæfter mig ved. Hele kuponen må givetvis være udfyldt af en medarbejder hos Topdanmark, da det hverken er min eller min afdøde mands håndskrift. Det eneste der tilsyneladende er autentisk er min mands underskrift. **Hele kuponen er én stor samlet tilføjelse.**

(iflg. P.S.P.: 'Kunden (den efterladte) kan til enhver tid få udleveret kopi af sin bestillingskupon ved at rette henvendelse til os.)

Hvor mange omgange skal Topdanmark have før man får aktindsigt?

Det er efter min bedste overbevisning en lemfældig omgang med begrebet aktindsigt."

Sluttelig har selskabet i skrivelse af 29/7 2002 til nævnet anført:

"Vi har kontaktet Topdanmarks afdeling for retshjælp for at følge op på E.M.H.'s udsagn om forældelse. Endnu engang må vi slå fast, at Topdanmarks jurister er vidende om, at forsikringer forældes i henhold til reglerne herfor i Forsikringsaftaleloven.

Endelig kan vi oplyse, at såvel E.M. som K.H. med deres underskrift har tiltrådt aftalen om tegning af hver sin gruppelivsforsikring med de oplysninger, der fremgår af blanketten og samtidig erklærer, at de kender konsekvenserne af eventuelt mangelfulde/udeladte oplysninger."

Nævnet udtaler:
Det er nævnets opfattelse, at nu afdøde ved sin underskrift indestår for rigtigheden af de på blanketten afgivne oplysninger. Da begæringen ikke indeholder oplysninger om psykisk lidelse i perioden 1991 til 1993 samt tilbøjelighed til overforbrug af spiritus, finder nævnet, at der er afgivet urigtige oplysninger. Da det må antages, at selskabet ville have afvist at tegne forsikringen, såfremt de korrekte oplysninger havde foreligget, er selskabet i medfør af forsikringsaftalelovens § 6 berettiget til at annullere forsikringen og afvise at yde forsikringsdækning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard